

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

До реєстр. № 8287 від 15.12.2022
8287-1 від 30.12.2022

ВИСНОВОК

на проекти Законів України

про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (реєстр. № 8287 від 15.12.2022)

про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо запровадження електронної акцизної марки та системи Е-акциз контролю за обігом тютюнових виробів (реєстр. № 8287-1 від 30.12.2022)

10 січня 2023 року
протокол № 127

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 10 січня 2023 року (протокол №127) розглянув проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (реєстр. № 8287 від 15.12.2022), поданий народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими народними депутатами України (далі – проект Закону № 8287), та альтернативний до нього проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо запровадження електронної акцизної марки та системи Е-акциз контролю за обігом тютюнових виробів (реєстр. № 8287-1 від 30.12.2022), поданий народними депутатами України Васильєвим І. С. та Холодовим А. І. (далі – проект Закону № 8287-1).

Як зазначено у пояснювальній записці до проекту Закону № 8287, метою прийняття проекту Закону є приведення у відповідність положень Податкового кодексу України (далі – Кодекс) та законів України від 19.12.1995 № 481-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» (далі – Закон № 481) від 06.07.1995 № 265-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265) до Закону України «Про забезпечення електронної простежуваності обігу

алкогольних напоїв та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах» (далі – Закон про електронну простежуваність), яким врегульовуються окремі питання обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (далі – товар), а також посилення контролю з метою забезпечення повноти сплати податків з таких підакцизних товарів та протидії їх незаконному виробництву та обігу.

Проектом Закону передбачено:

1. запровадити електронну марку акцизного податку (далі – електронна марка), передбачивши, що електронна марка наноситься у встановленому Законом про електронну простежуваність порядку на пачку (одичну упаковку) тютюнового виробу або пляшку (одичну упаковку) з алкогольними напоями або ємності (одичні упаковки) з рідиною, що використовується в електронних сигаретах;

2. визначити термін «замовник електронних марок акцизного податку»;

3. термін «тютюнові вироби» доповнити уточненням, що до такої продукції відносяться тютюнові вироби для вдихання без горіння шляхом нагрівання;

4. встановити, що терміни та визначення «електронна марка акцизного податку (електронна марка)», «емітент кодів електронних акцизних марок», «Електронна система обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах (Електронна система)», «підроблена електронна марка», «інформаційні набори даних», «груповий ідентифікатор електронних марок», «акцизний електронний документ (АЕД)», «економічний оператор», «об'єкт економічного оператора», «спеціальний захисний засіб», «пристрій сканування» та «електронний рахунок» для цілей розділу VI Кодексу застосовуються у значенні наведених у Законі про електронну простежуваність;

5. доповнити статтю 19-1 «Функції контролюючих органів» Кодексу функціями, пов'язаними із здійсненням контролю у сфері забезпечення електронної простежуваності обігу підакцизних товарів, зокрема, обліку сплати акцизного податку та її підтвердженням при генеруванні електронних марок у Електронній системі, контролю за використанням електронних марок та групових ідентифікаторів електронних марок та обігом товарів, маркованих електронними марками, тощо;

6. надання повноважень контролюючим органам проведення фактичних перевірок щодо регулювання виробництва та обігу підакцизних товарів, у тому числі, які підлягають маркуванню електронними марками, застосування Електронної системи обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах (статті 75 та 80 Кодексу);

7. встановити, що виробники алкогольних напоїв та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, сплачують акцизний податок на електронний рахунок до подання замовлення на генерування електронних марок та їх нанесення на товар з доплатою (у разі потреби) не пізніше дня реалізації, а у разі ввезення таких товарів на митну територію України податок сплачується імпортерами на електронний рахунок до подання замовлення на генерування та їх нанесення на одичну упаковку товару, з

доплатою (у разі потреби) на день подання митної декларації до ввезення такої підакцизної продукції на митну територію України;

8. встановити, що сплата акцизного податку здійснюється через електронний рахунок, який є окремим рахунком відкритим економічному оператору в центральному органі виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, на якому обліковується сума сплаченого акцизного податку з вироблених на митній території України товарів або ввезених на митну територію України товарів;

9. встановити, що підакцизні вважаються немаркованими електронними марками у разі:

відсутності даних в електронній системі про нанесення електронних марок; акцизного податку на такі товари;

нанесення електронних марок, які не надавалися в порядку установленому Законом про електронну простежуваність оператору – виробнику та/або імпортеру таких товарів;

знаходження товару, на які нанесені електронні марки, у місцях або транспортних засобах, які не співпадають згідно даних електронної системою з місцем їх обліку на об'єкті економічного оператора або в транспортному засобі;

нанесення підроблених чи анульованих електронних марок;

повторного нанесення електронних марок понад один раз;

10. для більш ефективного обміну інформацією між електронною системою контролю за обігом підакцизних товарів та реєстрами, що ведуться відповідно до Закону № 481, удосконалити порядки:

реєстрації обладнання для виробництва тютюнових виробів;

реєстрації місць зберігання підакцизних товарів (до отримання ліцензії, лише суб'єктом господарювання який безпосередньо здійснює зберігання).

Одночасно посилити відповідальність за невнесення обладнання для виробництва тютюнових виробів до Єдиного державного реєстру обладнання та доповнити статтю 17 Закону № 481 відповідальністю за порушення порядку маркування підакцизних товарів електронними марками акцизного податку;

11. статтею 3 Закону № 265 встановити, що при роздрібній торгівлі тютюновими виробами, алкогольними напоями та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, проведення розрахункових операцій через РРО та/або через ПРРО для підакцизних товарів з використанням режиму програмування має бути із зазначенням зокрема унікального коду електронної марки акцизного податку.

Головне науково експертне управління у своєму висновку від 05.01.2023 № 16/03-2023/3502 висловлює зауваження до поданого законопроекту, зокрема, до понятійного апарату та термінологічної єдності, а також звертає увагу на необхідності дотримання вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ч. 1 ст. 27 Бюджетного кодексу України щодо необхідності надання до проекту належного фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

Міністерством фінансів України в експертному висновку від 30.12.2022 № 11320-03-3/31759 надано зауваження до законопроекту, зокрема, зазначено,

що реалізація проекту Закону у запропонованій редакції не матиме значного позитивного впливу на показники державного та місцевих бюджетів, оскільки існують ризики, що маркувати будуть тільки легально вироблені алкогольні напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах. Водночас, реалізація акта потребуватиме фінансування створення, впровадження, а також у разі потреби, доопрацювання такої електронної системи. Тому законопроект може бути підтримано у разі надання фінансово-економічного обґрунтуванням впровадження запропонованих змін.

Державною податковою службою України законопроект підтримується без зауважень (висновок від 03.01.2023).

Альтернативним проектом Закону № 8287-1 передбачено:

- запровадити Електронну акцизну марку, яка є унікальним графічним елементом, нанесеним на пачку (одичну упаковку) тютюнового виробу, та яка дозволяє ідентифікувати продукцію і відстежити її переміщення;

- скасувати з 01.01.2026 року маркування марками акцизного податку тютюнових виробів;

- запровадити акцизні накладні на тютюнові вироби, що містять відомості про Електронні акцизні марки та які реєструються в Єдиному реєстрі акцизних накладних;

- встановити обов'язок суб'єктів господарювання складати в електронній формі акцизні накладні у разі ввезення/вивезення тютюнових виробів на митну територію України/за межі митної території України, у разі відвантаження тютюнових виробів, або у разі наявності зіпсованих, знищених, у тому числі внаслідок аварії, пожежі, повені, інших форс-мажорних обставин тютюнових виробів;

- встановити обов'язок суб'єктів господарювання, що здійснюють роздрібну реалізацію тютюнових виробів, сканувати Електронні акцизні марки при роздрібній торгівлі тютюновими виробами;

- встановити, що акцизний податок з тютюнових виробів сплачується протягом п'яти робочих днів з дня, наступного за днем подання економічним оператором в системі Е-акциз контролю за обігом тютюнових виробів звіту про використання Електронної акцизної марки;

- доповнити функції контролюючих органів в частині здійснення ними адміністрування системи Е-акциз контролю за обігом тютюнових виробів, контролю за наявністю Електронних акцизних марок на пачках (одичних упаковках) тютюнових виробів, відбору зразків тютюнових виробів з метою проведення експертизи щодо автентичності Електронних акцизних марок;

- встановити штрафні санкції за не нанесення Електронних акцизних марок, не подання звіту про використання Електронної акцизної марки, порушення порядку реєстрації акцизних накладних на переміщення тютюнових виробів;

- запровадження системи Е-акциз з 01.01.2024 року без застосування штрафних санкцій, з можливістю одночасного маркування Електронними акцизними марками та паперовими акцизними марками, відстеження

переміщення тютюнових виробів до моменту їх відвантаження суб'єктам господарювання, що здійснюють їх роздрібний продаж;

- запровадження системи Е-акциз з 01.01.2026 року у повному обсязі.

Головне науково експертне управління у своєму висновку від 05.01.2023 № 16/03-2023/3503 висловлює зауваження до поданого законопроекту, зокрема, до понятійного апарату та термінологічної єдності.

За результатами обговорення зазначених законопроектів та керуючись положеннями статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини третьої статті 93, статей 100, 108, 110, 111, частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», **Комітет вирішив:**

рекомендувати Верховній Раді України:

1. Проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (**реєстр. № 8287 від 15.12.2022**), поданий народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими народними депутатами України, **та альтернативний до нього** проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо запровадження електронної акцизної марки та системи Е-акциз контролю за обігом тютюнових виробів (**реєстр. № 8287-1 від 30.12.2022**), поданий народними депутатами України Васильєвим І. С. та Холодовим А. І. **включити до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

2. За наслідками розгляду **в першому читанні прийняти за основу** проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (реєстр. № 8287 від 15.12.2022), поданий народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими народними депутатами України, **з дорученням Комітету підготувати його до другого читання** відповідно до частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» **з урахуванням таких пропозицій:**

переглянути строки впровадження електронної акцизної марки та Електронної системи простежуваності;

доповнити нормою щодо можливості нанесення електронної акцизної марки у графічному вигляді MatrixData, DotCode, не тільки у вигляді QR-коду;

встановити норму щодо безкоштовного генерування електронної акцизної марки та групового коду;

вилучити положення щодо маркування електронними акцизними марками вин, які оподатковуються за ставкою 0,01 грн, пива та слабоалкогольних напоїв міцністю до 8,5 %;

вилучити положення щодо блокування здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів, які підлягають маркуванню електронними акцизними марками, передбачивши лише передачу даних про операції з реалізації товарів з порушенням їх маркування (немаркованих, з підробленими марками, проданими понад один раз або не отриманими по Електронній системі тощо) та доповнити підстави для здійснення перевірок за такими фактами;

доповнити нормами щодо маркування імпортованої продукції електронними акцизними марками на митному складі під митним контролем, а не тільки іноземним виробником (постачальником);

доповнити нормами щодо механізму повернення сум акцизного податку, які сплачено на електронний рахунок та по яких електронні марки акцизного податку неотримані або відбулася їх деактивація;

переглянути складові транспортної частини АЕД.

доповнити положеннями щодо порядку та строки зарахування та сплату акцизного податку до бюджету;

додатково врегулювати питання емісії акцизних марок з метою забезпечення ефективного адміністрування акцизного податку;

та з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи.

3. Доповідачем від Комітету під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцева Д.О.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

